

OLAY : A,B, ve C'nin Suriye vatandaşlarını yasal olmayan yollardan para karşılığı tekneyle Yunanistan'a götürmek için bir örgüt kurar ve Suriye vatandaşı (S)'yi tekneyle Yunanistan'a götürürken tekne batar ve (S) ölür. Bunu öğrenen C.Başsavcılığı, A,B, ve C hakkında soruşturma başlatır. Haklarında açılan soruşturmanın yapılmasını önlemek amacıyla şüphelilerden (A) yurt dışına çıkar. (B) ve (C) ise Diyarbakır'da (D)'nin evinde saklanır.

1. Şüpheli A,B ve C'nin hukuki statüsünü belirleyerek, haklarında soruşturma ve kovuşturma başlatılıp başlatılamayacağını tartışınız. (10p)

C1. C.Başsavcılığınca suç işlendiğine dair basit şüphe üzerine soruşturma başlatılır ve yeterli delile ulaşılınca da iddianame düzenlenir. İddianamenin kabulüyle de kovuşturma evresi başlamış olur. Muhakeme henüz soruşturma evresinde olduğu için A,B ve C şüpheli, kovuşturma evresine geçilince sanık sıfatını alır. Hakkındaki soruşturmanın veya kovuşturmanın sonuçsuz kalmasını sağlamak amacıyla yurt içinde saklanan veya yabancı ülkede bulunan ve bu nedenle Cumhuriyet savcısı veya mahkeme tarafından kendisine ulaşamayan kişiye kaçak denir. Bu yüzden yurt dışına kaçmış olan A, yurt içinde saklanmış olan B ve C kaçaktır. Kaçaklar hakkında soruşturma ve kovuşturma işlemleri yapılabilir ancak sorgusu yapılmadığı için mahkumiyet kararı verilemez. Duruşma yapılacak olan hallerde sanıkların müdafii yoksa re'sen atanır. (Zorunlu müdafii)

2. Soruşturma evresinde C.savcısı, delil elde etmek amacıyla soruşturma sonlanıncaya kadar şüphelilerin telefonlarının dinlenmesine karar verir. C.savcısının kararı hukuka uygun mudur? (10p)

C2. İletişimin dinlenmesi tedbiri her suç için başvurulmaz, katalog suçlar olması gerekir. Olayımızdaki göçmen kaçakçılığı suçu da katalog suçlardandır. Ayrıca bu tedbir suç işlendikten ve usulüne göre karar verildikten sonra ileriye dönük olarak uygulanabilir. Tedbire başvurabilmek için suç işlendiğine dair somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebebi, şüpheli/sanığın mahkum olma ihtimalinin yüksek olması ve başka suretle delil elde edilmesi olanağının

bulunmaması gerekir. Bu koşulların varlığı halinde hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının kararıyla şüpheli veya sanığın telefonları dinlenebilir. Cumhuriyet savcısı kararını derhal hakim onayına sunar ve hâkim, kararını en geç yirmi dört saat içinde verir. Sürenin dolması veya hakim tarafından aksine karar verilmesi halinde tedbir Cumhuriyet savcısı tarafından derhal kaldırılır. Tedbir kararı en çok iki ay için verilebilir; bu süre, bir ay daha uzatılabilir. Ancak, örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili olarak gerekli görülmesi halinde, hâkim bu sürelerle ek olarak her defasında bir aydan fazla olmamak ve toplam üç ayı geçmemek üzere uzatılmasına karar verebilir. Olayımızda C.savcısının verdiği karar gecikmesinde sakınca olan bir halde verildiyse ve hakim tarafından onaylanırsa hukuka uygun hale gelebilir anca bu tedbirin soruşturma süresince değil yukarıda belirtilen sürelerle uygun olması gerekirdi.

3. A'nın işyeri ile D'nin evi teknik araçlarla izlenebilir mi ? (8p)

C3. Teknik araçlarla izleme tedbiri de aynı şekilde katalog suçlarda mümkündür. Olayımızdaki göçmen kaçakçılığı suçu da katalog suçlardandır. Teknik araçlarla izlenebilecek yerler sınırlıdır. Konut dokunulmazlığını ihlal edebilecek haller bu tedbirin sınırlarını çizmektedir. Bu yüzden A'nın işyeri bakımından herkesin açık rızaya ihtiyaç duymadan girebildiği bir yer olması halinde tedbire konu olabilirken, D'nin konutu hiçbir şekilde tedbire konu olamaz.

4. B ve C'nin yakalanabilmesi için (D)'nin evi aranabilir mi? Nasıl? (6p)

C4. Yakalanabileceği veya suç delillerinin elde edilebileceği hususunda makul şüphe varsa; şüphelinin veya sanığın üstü, eşyası, konutu, işyeri veya ona ait diğer yerler aranabilir. Suç şüphesi altında olmayan kişilerin (olayımızda D) de üstü, eşyası, konutu, işyeri aranabilir. Bu halde aramanın yapılması, aranan kişinin veya suç delillerinin D'nin konutunda bulunduğunu gösteren olayların varlığına bağlıdır. Ancak izlendiği sırasında konuta girdiyse olayların varlığı aranmaz. Hâkim kararı üzerine veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet savcısının, Cumhuriyet savcısına ulaşılamadığı hallerde ise kolluk amirinin yazılı emri ile kolluk görevlileri arama yapabilirler. Ancak, konutta, işyerinde ve kamuya açık olmayan kapalı alanlarda arama,

hâkim kararı veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısının yazılı emri ile yapılabilir. Kolluk amirinin yazılı emri ile yapılan arama sonuçları Cumhuriyet Başsavcılığına derhal bildirilir.

5. D'nin evinde yakalanan B ve C suçlarının ciddiliği/ağırlığı gerekçesiyle Sulh Ceza Hakimliğince tutuklanır. Bu tutuklama kararı hukuka uygun mudur ? (5p)

C5. Yakalanan veya davet üzerine C.savcılığına gelen şüphelinin, Sulh Ceza Hakimliğine gönderilerek tutuklanması istenebilir. Ancak tutuklama, ihtiyari bir tedbirdir.

Tutuklamanın iki maddi koşulu vardır: 1) Kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin bulunması. 2) Şüpheli veya sanığın kaçması, saklanması veya kaçacağı şüphesini uyandıran somut olguların varlığı ayrıca şüpheli veya sanığın davranışlarıyla delilleri yok edeceğine, gizleyeceğine veya tanık, mağdur ve başkaları üzerinde baskı girişiminde bulunacağına dair kuvvetli şüphe uyandırması. (İkinci madde katalog suçlar için aranmaz, bu yüzden olayımızda kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delil varsa tutuklama kararı verilebilir.)

Bütün hakimlik kararları gibi tutuklama kararı da gerekçeli olmak zorundadır ve gerekçenin kanuna uygun olması gerekir ayrıca adli kontrol uygulamasının yetersiz kalacağını belirten hukuki ve fiili nedenlere yer verilir. Bu yüzden salt suçun ağırlığı tutuklama için gerekçe olamaz. Suçun işlendiğine dair delillerin de gösterilmesi gerekir.

6. Tutuklama kararına karşı B ve C'nin gidebileceği hukuki yollar nelerdir? Açıklayınız.(5p)

C6. Soruşturma evresinde şüpheli (veya müdafii) salıverilmesini sulh ceza hakiminden talep eder. Buna itiraz kanun yolu denir. İtiraz, ilgililerin kararı öğrendiği günden itibaren yedi gün içinde kararı veren makama yapılır.Sulh Ceza Hakimisi talep üzerine C.savcısı, şüpheli, sanık veya müdafinin görüşü alındıktan sonra üç gün içinde istemin kabulüne veya reddine karar verir. Örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlar bakımından bu süre yedi gün olarak uygulanır. Sulh ceza hakimisi talebi yerinde görmezse itirazı inceleme merciine gönderir. Mercii gerekli görürse duruşmalı da karar verebilir.

7. B ve C'nin Müdafii M'nin dosyayı inceleme yetkisi kısıtlanabilir mi? B ve C'nin müdafii ile görüşmesi

kısıtlanabilir mi? (6p)

C7. Müdaiin dosya inceleme yetkisi katalog suçlar söz konusu olduğunda ve sadece soruşturma evresinde mümkündür. Suç işlemek amacıyla örgüt kurmak da katalog suçlardan olduğu için olayımızda bu mümkündür. Dosya içeriğinin inceleme yetkisinin kısıtlanabilmesi için içeriğin incelenmesi soruşturmanın amacını tehlikeye düşürecek olmalıdır.

Kısıtlamaya C.Savcısının istemi üzerine Sulh Ceza Hakimi karar verir.

Soruşturma ve kovuşturma evrelerinin her aşamasında avukatın, şüpheli veya sanıkla görüşme, ifade alma veya sorgu süresince yanında olma ve hukukî yardımda bulunma hakkı engellenemez, kısıtlanamaz. Şüpheli veya sanık, vekâletname aranmaksızın müdafii ile her zaman ve konuşulanları başkalarının duyamayacağı bir ortamda görüşebilir. Bu kişilerin müdafii ile yazışmaları denetime tâbi tutulamaz

8. Vali ve Kaymakamların kişisel suçları hakkında

soruşturma ve kovuşturma yapma yetkisi İLGİLİNİN GÖREV YAPTIĞI YERİN BAĞLI OLFUĞU BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNİN BULUNDUĞU YERDEKİ İL Cumhuriyet başsavcılığı ve AYNİ YER AĞIR ceza mahkemesine attir. (4p)

9. Kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildikten sonra kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak yeni delil elde edilmeli ve bu hususta sulh ceza hakimliğince bir karar verilmelidir. (4p)

10. Kovuşturmaya yer olmadığına dair karar İFADESİ ALINMIŞ VEYA SORGUYA ÇEKİLMİŞ ŞÜPHELİYE, SUÇTAN ZARAR GÖRENE bildirilir.(2p) Bu karara karşı SUÇTAN ZARAR GÖREN KARARIN TEBLİĞİNDEN İTİBAREN ONBEŞ GÜN İÇİNDE KARARI VEREN C.SAVCISININ YARGI ÇEVRESİNDE GÖREV YAPTIĞI AĞIR CEZA MAHKEMESİNİN BULUNDUĞU YERDEKİ SULH CEZA HAKİMLİĞİNE YAPILIR. (4p)

11. Kamu davasının açılmasının ertelenmesinin koşulları şunlardır : (8p)

- a. Suçun şikayete bağlı olması ve üst sınırı bir yıla kadar hapis cezası olması gerekir.
- b. Suçun şüpheli tarafından işlendiğine dair yeterli delile ulaşılmış olmalıdır.
- c. Şüphelinin daha önce kasıtlı bir suçtan dolayı hapis

cezası ile mahkum olmaması gerekir.

d. Mağdurun ve kamunun uğradığı zararlar giderilmiş olmalıdır.

12. Sanığın duruşmadan bağışık tutulması şu hallerde mümkündür: (5p)

C12. Sorgusu yapılmış olan sanık veya müdafii, sonraki oturumlarda duruşmadan bağışık olmayı mahkemeden talep edebilir. Sanık zorunlu bir neden göstermek zorunda değildir, bu ihtiyari varesteliktir. Mahkemenin bu konuda takdir yetkisi vardır.

Hastalık veya disiplin önlemi ya da zorunlu nedenlerle, yargılamanın yapıldığı yargı çevresin dışındaki bir hastaneye veya tutukevine nakledilmiş olan sanığın, sorgusu yapılmış olmak koşuluyla, hazır bulundurulmasına gerek görülmeyen oturumlar için getirilmemesine mahkemece karar verilebilir. (Zorunlu Varestelik)

Duruşma açılıp ilk oturumda sanığın sorgusu yapıldıktan sonra, sanığın diğer oturumlara gelmesi zorunlu değildir.

Sanık, savunur veya ara vermeyi izleyen oturumlara gelmezse ve artık hazır bulunması mahkemece gerek görülmez ise yokluğunda devam edilebilir ve hüküm verilebilir.

Sanığın yüzüne karşı suç ortaklarından birinin veya bir tanığın gerçeği söylemeyeceğinden endişe edilirse, mahkeme, sorgu ve dinleme sırasında o sanığın mahkeme salonundan çıkarılmasına karar verebilir.

13. Hüküm çeşitleri beraat kararı, ceza verilmesine yer olmadığı kararı, mahkumiyet kararı, güvenlik tedbiri kararı, davanın reddi veya düşmesi kararı, durma kararı (5p)

14. Duruşmada ortaya konulması istenen şu hallerde reddolunur: (3p)

- a. Delil kanuna aykırı olarak elde edilmişse
- b. Delil ile ispat edilmek istenilen olayın karara etkisi yoksa.
- c. İstem, sadece davayı uzatmak maksadıyla yapılmışsa

15. Aleyhe değiştirme yasağı hüküm yalnız sanık tarafından veya onun lehine temyiz edilmişse, yeniden verilen hüküm, önceki hükümle belirlenmiş olan cezadan daha ağır olamaz. Bu yasağın uygulandığı kanun yolları; istinaf, temyiz ve kanun yararına bozmadır. (5p)

16. İstinaf kanun yolunda Bölge Adliye Mahkemesince dosyanın esastan incelenmesini ve kovuşturma

evresinde verebileceği kararları kısaca açıklayınız.

(10p)

C16. Bölge adliye mahkemesi, dosyayı ve sunulmuş delilleri inceledikten sonra şu kararları verebilir;

- a. İstinaf başvurusunun esastan reddine: karar esastan reddedilebileceği gibi ıslah edilerek de esastan reddolunabilir. İlk derece mahkemesinin kararında, usule veya esasa ilişkin herhangi bir hukuka aykırılığın bulunmadığı, delillerde veya işlemlerde herhangi bir eksiklik olmadığı, ispat bakımından değerlendirmenin yerinde olduğu saptanırsa, istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilir.
- b. Hükmün Bozulması: İlk derece mahkemesinin kararında, hukuka kesin aykırılık hallerinden birinin olduğu saptanırsa, hükmün bozulmasına karar verilir. Bu halde dosya yeniden incelenmek ve hükmolunmak üzere hükmü bozulan ilk derece mahkemesine veya BAM yargı çevresindeki uygun görülecek diğer bir mahkemeye gönderilir.
- c. Ret ve bozmayı gerektiren nedenler dışındaki hallerde gerekli tedbirler alındıktan sonra davanın yeniden görülmesine ve duruşma hazırlığı işlemlerine başlanmasına karar verilir.